

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : **13 Mart 2025**

Sayı : **10244**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25730

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve T.B.M.M. İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince talep ederim. **11.03.2025**

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Tarım sektörü, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasında stratejik öneme sahiptir. Ancak tarımsal üretimde yer alan çiftçilerimiz, hukuki güvenceden ve devlet desteklerinden yeterince faydalanamamaktadır. Anayasa'nın 45. maddesi, "Devlet, tarım arazileri ile çiftçiye koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır" hükmünü içermesine rağmen, özellikle Urfa fıstığı, Antep fıstığı ve Siirt fıstığı yaygın isimleriyle bilinen sert kabuklu yeşil fıstık üretiminde dünya çapında bir lider olma potansiyeline sahip Şanlıurfa'da üreticiler, birçok yapısal ve hukuki sorunla karşı karşıyadır.

Şanlıurfa, 2024 yılı verilerine göre Türkiye'nin en büyük fıstık üreticisi konumuna gelmiştir. Ancak üreticilerimizin yaşadığı fiyat istikrarsızlığı, alım garantisi eksikliği, depolama yetersizliği ve ihracatta yaşanan sorunlar, tarım hukuku çerçevesinde devletin yükümlülüklerini yerine getirmediğini göstermektedir. Çiftçilerin hakları yasalarla korunmasına rağmen, devletin tarım politikalarındaki eksiklikler, üreticileri aracılara, büyük sermaye gruplarına bağımlı hale getirmektedir.

Bu kapsamda sorularımın cevaplandırılması gerekmektedir:

- 1- Yaygın ismiyle Urfa fıstığı, Antep fıstığı ve Siirt fıstığı olarak adlandırılan sert kabuklu yeşil fıstık üreticilerinin korunması için devlet tarafından belirlenmiş bir taban fiyat uygulaması var mıdır? Şayet yoksa yeşil fıstık ürününe yönelik taban fiyat belirlenmesi için bir çalışma yürütülmekte midir?
- 2- Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), hububat, bakliyat ve fındık gibi ürünlerde devlet destekli alım yaparken, Türkiye'nin en büyük fıstık üreticisi olan Şanlıurfa'da, fıstık üreticilerine neden alım garantisi vermemektedir? TMO'nun fıstık alımı yapması için herhangi bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
- 3- Üreticilerin düşük fiyatlarla aracılara mahkum olmasını engellemek için Şanlıurfa'da "Fıstık Borsası" kurulmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
- 4- Şanlıurfa'daki fıstık üreticilerinin ürünlerini uzun vadeli değerlendirebilmesi için lisanslı depoculuk sisteminin geliştirilmesi adına Tarım ve Orman Bakanlığı'nın herhangi bir çalışması var mıdır? Üreticilerin hasat sonrası ürünlerini düşük fiyatlarla satmasını önlemek için TMO garantili soğuk hava depoları kurulacak mıdır?

- 5- Fıstık üreticilerinin tarımsal desteklerden adil bir şekilde faydalanabilmesi için Tarım Kanunu kapsamında ek bir teşvik programı oluşturulması planlanmakta mıdır? Üreticilerin girdi maliyetlerini azaltmak adına mazot, gübre ve ilaç desteklerinin artırılmasına yönelik bir düzenleme yapılacak mıdır?
- 6- Şanlıurfa, Türkiye'nin en büyük fıstık üreticisi olmasına rağmen, bu alanda bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri yetersizdir. Fıstık hastalıkları, iklim değişikliği ve verim artışı konularında bilimsel çalışmaların yürütülebilmesi için Şanlıurfa'da bir "Urfa Fıstığı Araştırma Enstitüsü" kurulması planlanmakta mıdır? Bu konuda bir çalışma başlatılmış mıdır?
- 7- Urfa fıstığı, Antep fıstığı, Siirt fıstığı isimleriyle adlandırılan fıstıkta hastalıklarla mücadele, verimlilik artırma ve yeni fıstık türleri geliştirme amacıyla devlet tarafından desteklenen AR-GE projeleri var mıdır? Bakanlık, üreticilere yönelik bilimsel ve teknik destek sağlayacak uygulamaları artıracak mıdır?
- 8- Şanlıurfa'dan doğrudan ihracat yapılabilmesi ve fıstık ihracatçılarının rekabet gücünü artırabilmesi için lojistik destekler ve teşvikler sağlanacak mıdır? İhracat sürecini kolaylaştırmak adına Bakanlık tarafından herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?
- 9- Anayasa'nın 167. maddesi uyarınca, devletin piyasalarda fiyat istikrarını sağlaması gerekmektedir. Yeşil fıstık ürününde fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek adına fiyat denetimi yapacak bağımsız bir kurul veya düzenleyici mekanizma oluşturulması düşünülmekte midir?
- 10- Çiftçilerin gelirini güvence altına alacak bir tarım sigortası sistemi oluşturulması planlanmakta mıdır? Kuraklık, don, zararlılar gibi doğal afetler karşısında fıstık üreticilerine özel bir sigorta fonu oluşturulması için herhangi bir çalışma yapılacak mıdır?